

K İ T A P L A R D A N H A B E R *

ALEXANDER, PAUL J.: *The Oracle of Baalbek. The Tiburtine Sibyl in Greek Dressi*. Dumbarton Oaks 1967. XII+151 Sa.

Yazar bu incelemesinde, uzun zamandan beri Latince şekliyle bilinen bir kâhinliği ele almakta ve bunun Yunanca metnini ilk defa olarak yayımlamaktadır. Aslında bir "édition critique" olan bu eserde üç ayrı Yunanca metin birbiriyle karşılaştırılmıştır. İçindekiler şunlardır: Başta, "papier, couché" üzerine basılmış iki medalyon resminden sonra, Kısaltmalar listesi. I: Giriş; Tarihçe ve metnin Keşfi. II.: Metin: Metin, Çeviri ve Yorum. III. Yunanca Metnin tarihi ve menşei. IV. Yunanca ve Lâtinçe metinler arasındaki Bağıntı. V. Hikâye şeklindeki çerçeve ve "Sybillin" kâhinlik. VI. Yeni metnin tarihsel değeri. VII. Sybil perspektivi: Coğrafya, Tarih ve Eskatoloji. VIII. Apokaliptik yazarların Metodları ve Niyatleri. VIII'e Zeyl: *Euphratensis*'te Hierapolisten Cenkçi. IX: Sonuçlar. İndeksler: Genel İndeks, Yunanca Terimler. (A III/1693).

ARAL, HÂMİD (hazırlıyan) : *Dışişleri Bakanlığı 1967 Yıllığı*. Ankara 1968. 1221 S.

Bu yıllığın içindekiler şunlardır: İstiklâl Marşı. Türk Bayrağı Kanunu ve Nizamnamesi. Başlangıç ve Reis-ül Küttab'ların Hâl Tercümelemleri. Hariciye Nazırlarının Hâl Tercümelemleri. Reis-ül Küttab'larla Hariciye Nazırlarının Hâl Tercümelemlerinde geçen memuriyet unvanları ile bazı deyimlere ait lûgatçe. Dışişleri Bakanlarının Hâl Tercümelemleri. Dışişleri Bakanları veya Vekilleri. Bakanlık Merkez Teşkilâtı. Yabancı Memleketlerde Akredite bulunan Temsilcilerimiz ve adresleri. Yabancı Memleketlerdeki Başkonsolosluk ve Konsoloslukların Görev Çevreleri. Her derecedeki Meslek Memurları. Meslek Memurlarının Hâl Tercümelemleri. Memleketimizde Akredite Yabancı Misyonlar ile bunların adedi ve Görev Çevreleri. Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet devrinde Yabancı Memleketlerde Akredite bulunan Temsilcilerimiz. Cumhuriyet Devrinden itibaren Yabancı Memleketlerde görevli bulunan Başkonsolosluk, Konsolosluk ve Konsolosluk Şubeleriyle buralarda Vazife Görmüş Zevatın İsimleri ve Tarihleri. Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet Devrinde Memleketimizde Akredite bulunan Yabancı Devlet Temsilcileri. Bakanlık ile ilgili bazı Konular, Kanunlar, Yönetmelikler. Osmanlı Devrine ait Resmî Elkab, Nişan ve Madalyalar. 1959 senesinden sonra emekli olanların İsimleri. 1959 senesinden sonra Ölenlerin İsimleri. Devlet Malı Elçilik ve Konsolosluk Binaları ve Arsaları. Tab'ı sırasında elde edilen Bilgiler. (A III/2258-b).

* Her bir parçanın sonunda, parantez içinde bulunan numara, söz konusu eserin Türk Tarih Kurumu kitaplığındaki sıra numarasıdır.

ARGENTI, PHILIP P.: *The Occupation of Chios by the Germans 1941 - 1944*. (Described in Contemporary Documents). Cambridge 1966. XIV+375 Sa.

İkinci Cihan Savaşı sırasında Almanların Sakız adasını işgalini ve adayı idare etmelerini çağdaş belgelere dayanarak inceliyen bu eserin içindekiler şunlardır: Sakız'ın 1912'den bu yana Siyasî tarihi, Almanların Sakız adasına 1941'de çıkmaları, Almanların Sakızı savunmaları, Sakızın Almanlar tarafından idaresi ve Almanların Yunan makamları ile ilişkileri, Alman işgali sırasında adada hayat, Sakız'da mukavemet hareketleri, Özgürlük belirtileri ve Almanların Sakızı boşaltmaları, Sakızın 1944'te kurtuluşu, Kurtuluştan sonraki olaylar ve 1944-1948'de komünist'liğin yükselmesi, Sakızın Almanlar tarafından işgali; Başka adalarla karşılaştırma. - Belgeler (kitabın yarısından daha çok yer tutmaktadır). - Kronoloji levhası. - İndeks. (A III/1713).

BENNINGSSEN, ALEXANDRE — LEMERCIER - QUELQUEJAY.: *La Presse et le Mouvement National chez les Musulmans de Russie avant 1920* (Ecole Pratique des Hautes Etudes, 6e Section : Société, Mouvements sociaux et Idéologies, 2 ème Série IV). Paris 1964. 386 Sa.

Türk Üniversitelerinden Prof. Zeki Velidi Togan, Ahmet Caferoğlu, Saadet Çagatay, ayrıca Abdullah Battal Taymas ve Pertev Boratav'ın da yardımı ile (yabancı yardımcıları zikr etmiyoruz) meydana gelmiş olup 1920 tarihinden önce Rusya Müslümanlarında Basın ve Millî Hareketi ele alan bu eserin içindekiler şunlardır: Transliterasyon, Kısaltmalar ve Terim açıklamalarından sonra: Giriş. - I. Basının Menşei. II. Tergüman'ın Çağı. III. Millî Basının Gelişmesi (Ekim 1905 - Şubat 1917) : Tatar Basını, Krjasen'lerin Basını, Kafkas Basını, Kırım Basını, Kazak (Kırgız)ların Basını, Türkistan Basını, Türklü Gazeteler. IV. Siyasal Basın Çağı (Şubat 1917 - 1920 Sonu) : Tatar Basını, Krjasen'lerin Basını, Kafkas Basını, Başkır Basını, Kırım Basını, Kazak (Kırgız)ların Basını, Türkistan Basını. Sonuç. - Tablo (Çizelge) ler. Seçme Bibliyografya. Rusya Müslümanlarının Mevkute (Dergi) lerinin Koleksiyonu. İndeksler. (A II/4663-2).

BUCCELLATI, GIORGIO.: *The Amorites of the UR III Period*. Istituto Orientale di Napoli. (Publicazioni del Seminario di Semitistica. Ricerche I). Naples 1966. XVII+379 Sa.

Ur III Devresindeki Amoritleri inceliyen bu eserin içindekiler şunlardır: Önsöz ve Kısaltmalar üzerine bir bölümden sonra, Giriş: Amorit'ler sorununun tarihi, Kaynaklar. Bölüm I.: Dilbilimle ilgili sorunlar: Ad Listesi, Amorit adlarının analizi. Amorit adları ile ilgili Gramer ve Leksik (kelime) verileri. Eski ve Orta Amoritler arasında bağlantılar. Bölüm II.: Tarihsel "Rekonstrüksiyon": Amorit'lerin ana-yurdu. Sumer Kent'lerinde coğrafya bakımından dağılım. Toplumsal Tabakalaşma. Kronolojik Gelişme. Zeyl: Yeni metinler. - İndeks'ler. Harita: Eski Yakın

Doğu. Yedi Levha. Eserin sonunda ayrıca 28 ayrı resim kapsıyan 14 Planş vardır. (A III/1743).

DE BARY, THEODORE, — EMBREE, AINSLIE T. (EDITORS).: *Approaches to Asian Civilizations*. Columbia University Press. Second Edition 1966. XXV+290 Sa.

Yukarıda adları yazılı 2 bilgin tarafından yayımlanan bu kitabın kapsadığı yazıları, yazarları ile birlikte aşağıda bildiriyoruz: Önsöz (Wm. Theodore de Bary), BÖLÜM I: *Tarih*. Lisans'tan yukarıda bulunmayanlar için Çin Tarihi (Arthur F. Wright), Yorum: Japon Perspektivi (Albert Craig), Salt Lisansiye olanlara Hindistan tarihi (Robert I. Crane), Yorum: Çin perspektivi (James T. C. Liu), Doğu Uygarlığının incelenmesi üzerine düşünceler (Charles Issawi), Yorum: Geleneksel metotlar ve modern ihtiyaçlar (Hellmut Wilhelm), Doğu Uygarlıklarının tinsel formları (Thomas Berry, C. P.), İdea'lar ve Hâkimiyet Yapıları (Karl. A. Wittfogel) Yorum: Genel teoriler ve Genel eğitim (Ainslie T. Embree), Yorum: Genellemeler ve Çin Tarihi (Charles Hucker). - BÖLÜM II.: *Siyasa*. Modern Uzak Doğu ve Lisansiye (Herbert Feis), Dünya politikasının incelenmesinde Asya (Harold D., Lasswell), Orta Doğunun incelenmesinde dünya Politikası (J. C. Hurewitz), BÖLÜM III.: *Ekonomi*. Asya'da Ekonomik kuvvetler ve sosyal değişim (William Lockwood), Yorum: Asya Ekonomik Tarihinin Humanistçe kullanılması (Stephen N. Hay), Asya Uygarlıklarının incelenmesinde bazı Coğrafya Etkenleri (Theodore Herman), Yorum: Coğrafya ve Genel Eğitim (John E. Brusck), BÖLÜM IV.: *Antropoloji ve Sosyoloji*. Japonya yoluyla Asya: Bir Antropolog'un denemesi (Douglas G. Haring), Yorum: Disiplinler arasında entellektüel işbirliği sayesinde mukayeseli Uygarlıklar üz. (Francis L. K. Hsu), Genelenksel Toplumların bugünkü dönüşümlerinde Temel Problemler (Daniel Lerner), Yorum: Mukayeseciler ve Tek'çiler (Richard D. Lambert), Yorum: Bir durum seçme (Richard K. Beardsley), BÖLÜM V.: *Genel*. Asya incelemelerinin Lisans programında yer alması (Meribeth Cameron), Doğu Uygarlıklarını Sovyetlerin ele almaları (George A. Lensen), Bir Kanada Lisans programında Asya incelemeleri (W. A. C. H. Dobson). BÖLÜM VI.: *Yorumlar: Derstlerin Örgütlenmesi*. (A III/2022).

ERKİN, FERİDUN CEMAL.: *Türk-Sovyet İlişkileri ve Boğazlar Meselesi*. Ankara 1968. 452 Sa.

Bu kitap 1952, 1953 yıllarında yazılmış, 1954, 55 yıllarında tadillere uğramış, girişi 1956'da yazılmış ve şimdi çıktığı şekilde, son ilâveleriyle birlikte 1967'de tamamlanmıştır. İçindekiler şunlardır: Giriş ile Girişe Ek, BÖLÜM I. *Boğazlar Meselesinin tariht geçişleri*: Kesim 1.: Giriş Bilgileri, Kesim 2.: Osmanlı Devri. BÖLÜM II.: *Montreux Konferansı*: Giriş, Kesim 1.: Konferansın Çalışmaları, Kesim 2.: Konferansın tartışmaları. BÖLÜM III.: Montreux sözleşmesine göre Boğazların kanunî statüsü: Kesim 1.: Ticaret gemileri, Kesim 2.: Harb gemileri, Kesim 3.: Hava Taşıtları, Kesim 4.: Genel hükümler, Kesim 5.: Son hükümler. BÖLÜM IV.: 1936

yılından itibaren uluslararası durumdaki gelişmeler. BÖLÜM V.: *Türkiye ile S.S.C.B. arasındaki karşılıklı yardım antlaşması müzakereleri*. Kesim 1.: Müzakerelerin gelişmesi ve kesilmesi, Kesim 2.: Batı Devletleriyle üçlü ittifak antlaşmasının imzasından sonra Türk - Sovyet ilişkileri. BÖLÜM VI.: *Türkiye'nin harb-dışı durumu*. Kesim 1.: Hitler-Molotow görüşmeleri, Kesim 2.: Rus-Bulgar görüşmeleri, Kesim 3.: Türk-Sovyet deklarasyon teatisi, Kesim 4.: Balkanların Mihver tarafından işgali, Kesim 5.: Alman-Sovyet savaşı, Kesim 6.: Başbakan Churchill'in Başkan İnönü'yü ziyareti. BÖLÜM VII.: *Türkiye'nin harbe katılması için tartışmalar*. Kesim 1.: Eden-Menemencioğlu görüşmeleri, Kesim 2.: Kahire görüşmeleri (Başkan İnönü, Başkan Roosevelt ve Başbakan Churchill arasında). Kesim 3.: Türkiye ile Mihver devletleri arasında ilişkilerin kesilmesine doğru. BÖLÜM VIII.: *Türk-Sovyet Buhranı*. Kesim 1.: Türk-Sovyet antlaşmasının feshi, Kesim 2.: San-Fransisko Konferansı, Kesim 3.: Türk-Rus düellosu, Kesim 4.: Boğazlar meselesi Yalta'da, Kesim 5.: Boğazlar meselesi Potsdam'da, Kesim 6.: Rus baskısı artıyor. BÖLÜM IX.: *Boğazlar hakkında teati edilen Sovyet-Türk notaları*. Kesim 1.: Birinci Sovyet notası ve Türk cevabı, Kesim 2.: İkinci Sovyet notası ve Türk cevabı. *Netice*, İlâve, Belgeler, Kaynaklar, İndeks. (A III/2127).

GARELLI, PAUL.: *Les Assyriens en Cappadoce*. (Bibliothèque Archéologique et Historique de l'Institut Français d'Archéologie d'Istanbul XIX.) Paris 1963. 420 Sa.

Kappadokya'da Asur'lular konusunu inceliyen bu kitabın hazırlanmasında, Kemal Balkan, Emin Bilgiç, H. Çambel, Tahsin Özgüç, Nimet Özgüç gibi Türk araştırmacılarının çalışmalarından da faydalanılmıştır. Eser 1963'te çıktığından, Ankara müzesinde bulunan dokümanlardan faydalanılmamıştır. Yazar, esasen bunu önsözünde açıkca ifade etmekte ve bunlar yayımlanmadan önceki durumun tespiti için eseri kaleme aldığına işaret etmektedir. Eserin içindekiler şunlardır: Önsöz'den sonra: *Giriş*: Keşiflerin tarihi. - Keşifler. *Birinci bölüm*: *Çevre*. I. Kronoloji sorunu, II. Ulaştırma yolları, aynı zamanda yaşayan kavimler. *İkinci bölüm*: *Siyasal ve Ekonomik Örgütler* I. "Kârum", II. Saray. *Üçüncü bölüm*: *Kappadokya'nın Ticareti*. I. Kredi, II. Mallar. *Dördüncü bölüm*: *Asurlularla Anadolu yerlileri arasında siyasal ilişkiler*. - Sonuç, Zeyl. - Bibliyografya. - İndeks. - Kitaba iki harita eklenmiştir. (A III/1742).

GİRİTLİOĞLU, FAHİR.: *Türk Siyasî Tarihinde Cumhuriyet Halk Partisinin Mevkii*. 2 Cilt. C. 1. Ankara 1965, 460 Sa. - C. 2. Ankara 1965, 602 Sa.

Kitabın 1. Cildinin içindekiler şunlardır: BÖLÜM 1.: *Cumhuriyet Halk Partisinin Doğuş safhası*. BÖLÜM 2.: *Tek Parti hâkimiyeti devri*. BÖLÜM 3.: *Tek partili hayat içinde Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı*. BÖLÜM 4.: *Cumhuriyet Halk Partisinin Muhalefet Devresi*.

2. Cildin içindekiler şunlardır: BÖLÜM 5.: *Muhalefetin çalışmasını engelliyen ve varlığını tehdit eden Kanunlar zinciri*. BÖLÜM 6.: *Muhalefetin çalışmasını engelliyen ve varlığını tehdit eden Tedbirler zinciri*. BÖLÜM 7.: *Anayasa Dışı bir İdaremin hâkim olduğu*

devir. BÖLÜM 8.: 27 Mayıs İhtilali ve sonrası. BÖLÜM 9.: İhtilal sonrası Türkiye'nin demokratik hayat düzeni. BÖLÜM 10.: Cumhuriyet Halk Partisi aleyhine istismar edilen çeşitli olaylar. BÖLÜM 11.: Atatürk İlkeleri. (A III/2104-1).

KARAGEORGHIS, VASSOS.: *Treasures in the Cyprus Museum*. (Republic of Cyprus. Ministry of Communications and Works. Department of Antiquities. - Picture Book No 1.) 1962, V + 29 büyük Sa.

"Papier couché" üzerine basılmış olan bu kitap, Kıbrıs Müzesindeki eserleri tanıtmaktadır. Eser, Kıbrıs Cumhuriyeti Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığı Antikite-ler dairesi tarafından yayımlanmıştır. Yazarı Lefkoşe'de Kıbrıs Müzesi müdürü-dür. Eserde şu bölümler vardır: Önsöz. Kıbrıs Arkeolojisine giriş. Seçme Bibliyog-rafya ve Eserin sonuna konmuş olan Plans'ların betimlenmesi (tasviri). Plans'ların sayısı 48 dir, (B/5696).

LEWIS, BERNARD.: *The Assassins. A radical Sect in Islam*. London 1967. X + 166 Sa.

Bugün Batı dillerinin bazılarında, örneğin Fransızca'da "assassin" kâtil de-mektir. Aslında, Haçlıların Doğudan getirdikleri bu anlam, "Haşhaşin" e duy-gusal bir şekilde ve düşmanca takılmıştır. Yoksa Assassin'ler, İslam'ın içinde cezrf inançlı bir tarikattır. Assassin'ler İsmaili'lerin bir kolunu teşkil ederler. İnançları ve metodları o derece radikal'dır ki, adları, taassubun ve terrör'ün sinonimi ol-muştur. Bernard Lewis bu eserinde bu tarikatle ilgili efsaneleri incelemekte, bunların Ortaçağ ve Yeniçağ Avrupasında nasıl yer aldığını araştırmakta ve, İran ve Arap kaynaklarına dayanarak, tarikatın menşeiini ve faaliyetlerini incelemektedir. Kitabın bölümleri şunlardır: Teşekkür'den sonra: 1. Assassin'lerin keşfi, 2. İsmaili'ler, 3. Yeni tarz Vaaz, 4. İran'da misyon, 5. Dağdaki ihtiyar (tarikatin başı), 6. Sonlar. - Notlar ve İndeks. - (A III/1705).

MANTEL, HUGO.: *Studies in the History of the Sanhedrin*. (Harvard Semitic Series XVII). Cambridge (Mass.) 1965. XV + 378 Sa.

Bu kitap, Yahudilerin eski devletinin yönetiminde büyük rolü olmuş olan "Sanhedrin" i, yani Yönetici Meclisi incelemektedir. Kaynakları bir yandan Tal-mud (Kutsal Kitap) ve Yahudi yazarlar ve en başta: O zamanın ünlü tarihçisi Yahudi Flavius Josephe, öbür yandan da Yunan eserleridir. Kitabın içindekiler şunlardır: Yahudi geleneğinde *Nasi* (Sanhedrin meclisi başkanı) unvanı. Rabbin (Haham) ve Yunan geleneğinde Sanhedrin, Ab Bet Din (asbaşkan) Hakam ve Mufla (iki yüksek mesned) unvanları Sanhedrin meclisinin Jabneh'ten Usha'ya nakli. *Nasi* (başkan) ın ödevleri. İsa, Paulus ve Sanhedrin. Zeyller: 1. Rabbin (Haham) kaynaklarının güvenilirliği. 2. Kudüs dışında idam cezaları meselesi. Kısaltmalar. Bibliyografya. Yazar ve Kaynak İndeksi. Konu İndeksi. (A III/1646).

MA'oz, MOSHE.: *Ottoman Reform in Syria and Palestine 1800-1861. The Impact of the Tanzimat on Politics and Society.* Oxford 1968. XVI+266 Sa.

Tanzimat devrinin Siyasa ve Toplum ile ilgisi üzerine yazılmış olan bu kitap, Suriye ve Filistin için önemli olan 1840-1861 yıllarını kapsamakta ve burada Tanzimat'ın etkisi üzerinde durmaktadır. Kitabın bölümleri şunlardır: Resimlerin Listesi, Adların Transkripsiyonu üzerine notlar ve Kısaltmalar'dan sonra: BÖLÜM I.: *Giriş: Suriye ve Filistin'de Tanzimatın geri planındaki durum:* 1. Tanzimat-öncesi devre ve II. Mahmud'un saltanati, 2. İbrahim Paşa zamanında Suriye ve Filistin'de ıslahat, 3. Tanzimat ıslahatı ve Bâb-ı âli'de değişiklik etrafında savaş (1839-61). BÖLÜM II.: *Hükümet ve İdare'nin görünüşleri (cepheleri):* 4. Bâb-ı âli'nin Suriye ve Filistin'de İdaresi, 5. Hükümet ve İdarenin âletleri (araçları). BÖLÜM III.: *Suriye ve Filistin'de 1840-1861 Osmanlı hâkimiyeti:* 6. Araçsız hâkimiyette İdare ve Tedbirler, 7. Şehirde siyasa: "meclis", 8. Dağ muntıklarında hâkimiyet, 9. Bedevî'lere karşı savaş. BÖLÜM IV.: *Sosyal ve Ekonomik Refah:* 10. Halkın hakları, 11. Köylü sınıfı: Vergi cibayeti, Timar, 12. Ekonomi ve Maliye tedbirleri, 13. Ticaret ve Endüstri: Şehir. BÖLÜM V.: *Hristiyanlarla Yahudilerin durumu ve bunlar karşısında İslâmların takındıkları tavır:* 14. Gayri müslimlerin İslâm muhalefeti karşısında hakları, 15. İslâm-Hristiyan karşıtlığı: Siyasal Sebepler, 16. Avrupalıların faaliyetleri ve İslâm-Hristiyan münasebetleri, 17. 1856-60 olayları. 18. *Son söz:* 1861 dolaylarında Suriye toplumunda yeni eğilimler. Bibliyografya, indeks. (A III/1692).

MILEWSKI, TADEUSZ.: *Etudes Typologiques sur les Langues Indigènes de l'Amérique. - Typological Studies on the American Indian Languages* (Polska Akademia Nauk-Oddzial w Krakowie. Prace Komiski Orientalistycznej) No 7. Krakow 1967. 135 Sa.

Amerika yerlilerinin dilleri üzerine bir Tipolojik İnceleme olan bu eserin içindekiler şunlardır: Önsöz, Kafkas ve Amerika yerli dilleri arasında Tipolojik benzerlikler, Amerika yerli dillerinin fonolojik Tipolojisi, Kuzey Amerika yerlilerinin dillerinde "Kelime" kavramı, Kuzey Amerika yerli dillerinde cümlelerinin yapısı, Amerika dillerinde Hind-Avrupa bileşik (mürekkep) cümlelerin eş-değerleri, *ojibwa* dilinin tipolojik analizi. (Eserin yazarı profesör Tadeusz Milewski, eserine son ve kesin şeklini vermeden vefat ettiğinden, aslında profesörün Amerika dillerinde fonoloji, kelime teşekkülü, ve sentaks üzerinde türlü dergilerde yayımlanmış yazılarından bir derleme teşkil eden bu kitap, Tadeusz Lewicki tarafından yayımlanmıştır). (A III/1780).

NANNINGA, DR. J. G. (Yayımlayan).: *Bronnen Tot de Geschiedenis van den Levantschen Handel.* - Vierde Deel: 1765 - 1826. Erste Stuk. 2 Cilt. Cilt 1: XIX+802 Sa., 1964, Cilt 2: Sa. 803-1756, 1966.

Eserin adı: "Şark Ticareti Tarihine Kaynaklar" dır. Eser, Hollanda Milli Eğitim, Bilim ve Sanat Vekillığının emriyle hazırlanmıştır. - Cilt 1, Elçi Dedel'in

İstanbul'a varışı tarihi olan 12 Temmuz 1765'ten, Napoleon'un Hollanda Ticaret Direktörlüğünü lâğvettiği 31 Aralık 1810 tarihine kadar (Napoléon 3 yıl önce Hollanda'yı ilhak etmiş ve başına kiral olarak kardeşi Louis'yi oturtmuştu) yazılmış olan muhtıraları, türlü mektupları ve direktifleri kapsamaktadır. - Cilt 2'de ise, Cilt 1'deki türden yazılar bulunmakta ve bu cilt, Hollanda'nın Napoleon'dan kurtuluş yılı olan 1813 yılından, Ticaret Direktörlüğünün kesin olarak lâğvi tarihi olan 1 Temmuz 1826'ya kadar devam etmektedir.

Her iki cilt ayrıca iş adamlarının mektuplarını, ve en başta Amsterdam'da "De Vogel" firmasının yazılarını, 1765 ile 1826 arasında meydana gelen Şark Ticareti ve gemi seyri ile ilgili istatistiklerle benzer bilgileri de kapsamaktadır. (B/5189).

NASR, SEYYED HOSSEIN.: *Science and Civilization in İslâm*. Harvard University Press, Cambridge (Mass.) 1968. (with a Preface of Giorgio de Santillana). 384 Sa.

İslâm'da Bilim ve Uygarlık üzerine olan bu eserin içindekiler şunlardır: Giorgio de Santillana'nın kaleme almış olduğu Önsözden sonra: *Giriş*: A. İslâmın ilkeleri, B. İslâm Uygarlığındaki Perspektifler. BÖLÜM I.: İslâm Biliminin evrensel sınırları, BÖLÜM II.: Öğretim sisteminin temeli ve Eğitim kurumları: A. Bilimlerin sınıflanması, B. Eğitim kurumları, C. Yüksek Öğretim kurumları, D. Rasathaneler, (Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı zikredilmektedir), E. Hastahaneler, F. Sufî merkezleri. BÖLÜM III.: Kozmoloji, Kozmografya, Coğrafya ve Tabiiye. BÖLÜM IV.: Fizik: A. İbn-el Haysem, B. Al-Birunî, C. Al-Khazânî. BÖLÜM V.: Matematik: A. İhvân-al Safâ, B. Al-Harezmi, C. Ömer Hayyam. BÖLÜM VI.: Astronomi A. Gök Kürelerinin mahiyeti, B. Gezegenlerin hareketi, C. Gezegenlerin uzaklığı ve boyutları. BÖLÜM VII.: Tıp. A. İslâm Tıbbının tarihsel temelleri, B. İlk yüzyıllarda Tıp, C. İbn Sina'dan sonra Tıp, D. İslâm tıbbının felsefesi ve teorisi. BÖLÜM VIII.: İnsan bilimi, BÖLÜM IX.: Simya ile ilgili Gelenek. BÖLÜM X.: İslâm simyası ve Batı dünyası üzerine etkisi. A. Nikolas Flamel. BÖLÜM XI.: Felsefe. BÖLÜM XII.: Felsefe ile Teologya'nın çatışması - Son felsefe okulları. A. Al-Gazalî, B. İbn-Roşd ve Endülüs'te felsefe, Suhreverdî ve Molla Sadrâ. BÖLÜM XIII.: Gnostik gelenek. *Seçilmiş bibliyografya. İndeks*. Kitapta bir harita, Translitrasyon üzerine bir liste ve metin içinde türlü şekiller vardır (A III/2029).

Olaylarla Türk Dış Politikası (1919-1965).: Siyasal Bilgiler Fakültesi Dış Münasebetler Enstitüsü üyeleri tarafından hazırlanmıştır.

Bu önemli eserin bölümleri, her bölümü hazırlayanları ile birlikte, şunlardır: Prof. Dr. Mehmet GÖNLÜBOL - Dr. Cem SAR: *Bölüm I. : 1919-1939 arasında Türk Dış Politikası*: 1. Millî Mücadele devrinde Türk Dış Politikası, 2. Lausanne'dan Sonra Türk Dış Politikası. *Bölüm II. : Prof. Ahmet Şükrü ESMER - Asistan Oral SANDER: İkinci Dünya Savaşında Türk Dış Politikası, Bölüm III. : Prof. Dr. Mehmet GÖNLÜBOL - Doç. Dr. H. ULMAN: İkinci Dünya Savaşından Sonra Türk Dış Politikası*. A. Genel Durum - 1.. Savaş Sonu Dünyasında Türkiye'nin Durumu,

2. Amerika Birleşik Devletlerinin Desteklemeye Başlaması, 3. Truman Doktrini ve Marshall Planı, 4. Blokların Kuruluşu ve Türkiye, 5. Balkan Paketi, 6. Bağdat Paketi ve Orta Doğu Devletleri ile İlişkiler, 7. Tarafsızlarla İlişkiler ve Bandung Konferansı, 8. Süveyş Bunalımı ve Türkiye, 9. 1957-58 Orta Doğu Bunalımı ve Türkiye, 10. Soğuk Savaş ve Türkiye, 11. 27 Mayıs Devrimi ve Sonrası. B. *Prof. Dr. Suat BİLGE*: Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Türk - Sovyet İlişkileri 1. Kıbrıs Uyuşmazlığı, 2. Türk-Sovyet İlişkileri. C. *Asistan Duygu SEZER*: Türkiye'nin Ekonomik İlişkileri. (A III/2234-B).

OLMSTEAD, A. T.: *History of the Persian Empire*. "Phoenix Books", Chicago and London 5. Impression 1966. XXXII+568 Sa.

İran İmparatorluğunun bu tarihi, 1945'te ölmüş olan, tanınmış bilgin A. T. Olmstead tarafından yazılmıştı. 1966'da ucuz bir edisyon olarak çıkan bu yayım, eserin 5. baskısıdır. İçindekiler şunlardır: Kısaltmaların listesinden sonra: 1. Eski Tarih, 2. İranlı menşeler, 3. Kurucu Kyrus, 4. Pers'lerin karargâhı, 5. Tabî kavimlerde hayat, 6. Kambyses ve Mısır'ın fethi, 7. Peygamber Zerdüş, 8. "Gâasıp" Dârâ, 9. Yeni bir Kanun koyucu, 10. Hind'den Avrupa'ya, 11. Yunan sınırı sorunları, 12. Üç başkent: Ekbatana, Babil ve Suza, 13. Persepolis, 14. Satıcı (tüccar) Kıral, 15. Tanrıların yolları, 16. Veliâhd olarak Serhas, 17. Büyük Kıral ve orduları, 18. Avrupa'da başarısızlık, 19. İran'a karşı Delos ittifakı, 20. Persepolis'te Yılbaşı günü, 21. Fazla vergi ve Sonuçları, 22. Diplomasi yoluyla zaferler, 23. Doğu hikâyeleri, 24. Teologya'sız Bilim, 25. Böl ve Hâkim ol, 26. Isparta üzerine karar, 27. Yunanistan'da diktatör, 28. Son Mısır İmparatorluğu, 29. Kısa bir Kalkınma (düzelme), 30. Nile yeniden erişiliyor, 31. Doğru ve sahte (yanlış) Bilim, 32. Ölen ve yaşayan dinler, 33. Batı'dan hafif meltemler, 34. Filip ve "Haçlı" seferlerinin başlaması, 35. İskender, "Haçlı" seferinin Veliâhdi, 36. Doğunun Tanrı-Kıraları, 37. Persepolis - "Haçlı" seferi sona eriyor. - Topografya İndeksi. - Ad İndeksi. - Konu İndeksi. - Eserde 70 Plans, 1 Metin-dışı resim ve 12 Harita vardır. (A III/1696).

OPPENHEIM, A. LEO.: *Ancient Mesopotamia. - Portrait of a Dead Civilization*. Chicago 1965. 433 Sa.

Eski Mezopotamya'yı ele alan bu kitap şu bölümlerden meydana gelmektedir: Önsöz yerine Not ve Giriş: Asiryoloji - Niçin ve Nasıl?'dan sonra: I. Mezopotamya'nın meydana gelmesi. II. Toplumsal yapı, Ekonomik olaylar, "Büyük Örgütlemeler", Şehir, Şehircilik. - III. Tarihsel Kaynaklar ya da Literatür, Babil Tarihi üzerine bir deneme, Asur Tarihi üzerine bir deneme. - IV. Tanrı yakın ama kolay kavranamıyor. - V. Yazının anlamı, Yazıcılar, Yaratıcı Çaba, Edebî olmanın metinlerden Numuneler. - VI. Tıp ve Hekimler, Matematik ve Astronomi, Zenaat erbabi ve Sanatçılar. - Son Söz. - Zeyl: Mezopotamya'nın Tarihsel çağ kronolojisi. - Notlar. - Bibliyografya üzerine notlar (çok zengin). - Adlar ve Terimler Lugatçesi. - İndeks. - Eserde ayrıca sayfa dışı 14 Resim, biri poşet içinde olmak üzere 4 Harita vardır. (A III/1712).

ORANSAY, GÜLTEKİN.: *Die Traditionelle Türkische Kunstmusik.* (Ankaraner Beiträge zur Musikforschung in Erinnerung an Maragalı Abdulkadir und Mahmut Ragıp Gazimihal) Ankara 1964. 50 Sa.

Geleneksel Türk Sanat Müziğini inceleyen ve Ankara Müzik Araştırmaları serisinde çıkmış ve Maragalı Abdulkadir ile Mahmut Ragıp Gazimihal'in anılarına adanmış olan bu kitapçığın içinde şu bahisler vardır: Geleneksel Türk Sanat Müziği: Türleri, müzikle meşgul olmanın temelindeki tasarımlar, Osmanlı toplumunda Sanat, Bilim ve Zenaat olarak Sanat müziği. Bu müziğin tarihi üzerine, onun hakkında Batının bilgisi, araştırması. Seçilmiş yazılar: El yazmaları (1-17), Basılmış yazılar (1608-1965), Dergiler (I-V), Telâffuz işaretli Lûgatçe, Resimlerin listesi (12 resim), (A III/1736).

ORANSOY GÜLTEKİN.: *Von der Türcken Dölpischer Music. Die Musik des Türkischen Bauern und die Abendländische Kunstmusik.* (Sonderdruck aus: Die Volkskultur der Südosteuropäischen Völker: Südosteuropa Jahrbuch 6. Bd.) Münched 1962. 12. Sa.

Müzik bilginimiz Gültekin Oransay'ın bu yazısı, Türk köylüsünün Müziği ile Batının Sanat müziğini karşılaştırmaktadır. (A III/1737).

ROBERT, LOUIS.: *Noms Indogènes dans l'Asie-Mineure Gréco-Romaine* (Première Partie). Paris 1963. 660 Sa. (Bibliothèque Archéologique et Historique de l'Institut Français d'Istanbul XIII).

Tanınmış bilgin Louis Rebert'in bu eseri Yunan-Roma çağında Küçük Asya'da yerli adları incelemektedir. Eserin içindekiler şunlardır.: I. "Kleinasiatische Nachträge" başlıklı bir Asyaî adlar dergisi, II. Lidya'da yerli adlar, I. ve II'ye zeyl, III. Kelainai'li Matis - Sardes'te Apamea, IV. Frikya Apamea'sından bir mezar yazısı üzerine, V. Eumeneia'dan bir mezar yazısı üzerine, VI. Nakoleia'dan bir mezar yazısı üzerine. VII: Pamfilya'lı ve Pisidia'lı adları, VIII. Iazemis, IX. Kappadokya'da ve Paflagonya'da (Bir Atina mezar yazısı üzerine, bir Kapadokya kentinin emirnamesi, Kapadokya, Paflagonya ve Güney Rusya), Son Söz, İläveler, İndeks: Yunanca kişi adları, Lâtince kişi adları, Yunanca yer adları, Türk olan yerlerin adları, Yunanca kelimeler, Yayınlar, Genel İndeks. - Eserde "papier couché" üzerine basılmış 13 planş vardır (A III/1740).

ROUGE, JEAN.: *Recherches sur l'Organisation du Commerce Maritime en Méditerranée sous l'Empire Romain.* (Ecole Pratique des Hautes Etudes VIe Section: Centre de Recherches Historiques: Ports. Routes. Trafics). XXI. Paris 1966. 540 Sa.

Roma İmparatorluğu zamanında Akdenizde Deniz Ticaretinin örgütlenmesi üzerine bir araştırma olan bu eserin içindekiler şunlardır: Konunun sınırlanması,

Deniz Ticareti tarihinin kaynakları. - BİRİNCİ BÖLÜM: *Deniz ticaretinin alt-yapısı*. I. Akdenizde denizde seyrin coğrafyaya değgin şartları, II. Akdenizin eskilere göre Bölümleri, III. Ticaret gemisi, IV. Deniz Yolları, V. Ticaret Limanları: Limanların terminolojisi, VI. Ticaret limanları: Başlıca Limanlar, VII. Ticaret Limanları: Liman donatımları. - İKİNCİ BÖLÜM: *Deniz Ticaretinin yapısı (strüktür'ü)*: *Ticaretle meşgul olan kişiler*: Giriş, I. Limandaki kişiler, II. Gemideki kişiler, III. Gemiyi işletenler, IV. Ticaretle meşgul olan kişiler, V. Deniz ticareti yapan kişilerin sosyal ve millî menşeleri, Sonuç. - ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: *Deniz Ticaretinin yapısı (strüktür'ü)*: *Ekonomik - Hukukî Sorunlar*. Giriş, I. Gemi, II. İstikraz, III. Navlun, IV. Armatör ve hak sahiplerinin yükleyicileri ve yolcularla hukukî münasebetleri, V. Tehlikeli hallerde malın denize atılması ve Rodos Kanunu ile ilgili sorunlar, VI. Deniz Ticaretinin şekilleri, VII. Deniz ticaretinin malî sorunları, VIII. Özgürlük ve Devlet kontrolü: Deniz ticareti konusunda birleşme (birlik) ile ilgili sorunlar, Sonuç. - *Genel Sonuç*. - İndeks, Eserde 8 Planş vardır (A III/1698).

SÜMER, PROF. DR. FARUK.: *Oğuzlar (Türkmenler). Tarihleri - Boy Teşkilâtı - Destanları*. (Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi yayınları: 170) Ankara 1967. XXIV+522 Sa.

Eserin içinde şu bölümler ve bahisler vardır: Önsöz ve Girişten sonra. *Birinci Bölüm*: (Oğuzların Tarihi) A. Oğuzlara dair en eski Bilgiler. B. IX-XI. yüzyıllarda Oğuzlar (Sir-Derya Oğuzları). C. Selçuklu Devletinin Kuruluşu. Ç. Selçuklu Devrinde Oğuzlar (Türkmenler). D. Moğol İstilasından sonra Türkmenler. - *İkinci Bölüm*: (Boy Teşkilâtı ve Boylar). *Üçüncü Bölüm*: (Destanları). 16. Yüzyılda Anadolu'da Oğuz Boylarına ait Yer adları. Yer Adları sırasına göre Oğuz Boyları. Resimler. Bibliyografya. Dizin. (A III/1654)

TRUMPENER, ULRICH.: *Germany and the Ottoman Empire 1914-1918*. Princeton University Press 1968. XV+433 Sa.

Birinci Cihan Savaşında Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki ilişkileri inceleyen bu kitabın özelliği şudur ki, klâsik görüşün tersine yazar bunda Almanların Osmanlı politikası ve yönetimi üzerindeki etkilerinin sınırlı olduğunu öne sürmekte ve bu görüşünü, Alman, Avusturya belgelerine - daha doğrusu bu belgelerin şimdiye kadar yayımlanmamış olanlarına - ve gene yayımlanmamış başka kaynaklara dayandırmaktadır. Eserin bölümleri şunlardır: Önsöz, Kısaltmalar, Türkçe kelimelerin telâffuzu üzerine not, "Mavera-yı Kafkas" ın (Transcaucasia'nın) haritası, Bağdat demiryolunu gösteren harita (1914-1918 durumu), I. Cihan Savaşı'nın arifesi, İttifak Andlaşmasından Müdahaleye, Osmanlıların Savaş Çabalarında (1914-1918) Alman Generalleri, İttifakın 1914'ten 1917'ye kadar siyasal gelişmesi, barış sondajları ve Boğazlar meselesi, Mavera-yı Kafkas'tan ötürü anlaşmazlık, Ermeni mezalimi, Almanya'nın malî yardımı, Bağdat hattı, Almanya'nın ekonomik egemenliği sağlamak hususunda çabaları, İttifakın çökmesi, Özet, 5 tane zeyl (kişiler üzerine), Bibliyografya (oldukça zengindir), İndeks. - (A III/1702).

WEIDNER, ERNST.: *Gestirn-Darstellungen auf Babylonischen Tontafeln*. (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch - Historische Klasse. Sitzungsberichte Bd. 254, Abhandlung 2). Wien 1967. 56 Sa.

Geç Babil çağına ait Tablet'ler üzerinde Ay ile Jupiter ve Merkür (Utarit), zodyak burçları resimleriyle tasvir edilmektedir. Bunlar belirli burçlarda dünya yüzündeki olaylara en çok etkide bulunurlar. Bunların arasında bilhassa Ay'ın resmi çok önemlidir. Bu da göstermektedir ki, eski çağlarda "Aydaki adam" tasarımı bilinmekte idi. Resimlerle birlikte bulunan metinlerde 12 burç ile ilgili olarak külte ve kişilere değgin tavsiyelerde bulunmaktadır. Denebilir ki, bunlar sonradan gelişmiş olan astrolojik sistemin habercisidirler. Bu konuyu inceliyen kitapçık aslında açıklamalı metinler vermektedir. Eserin içindekiler şunlardır: Kısaltmalar, Giriş, Metinler, Ay tutulmaları, Selekfos devrinden iki Takvim metni, Metinlerin malzemesinin yaşı? Bazı metinlerin sayıları van der Waerden, Zürich, tarafından verilmiştir. İndeksler: Kentler ve Tapınaklar, Ağaçlar, Bitkiler, Taşlar. - Kitapçığın sonunda "papier couché" üzerine basılmış 17 Planş vardır. (A III/1759).

WERNER, RUDOLF.: *Hethitische Gerichtsprotokolle* (Studien zu den Boğazköy - Texten) Heft 4. - Wiesbaden 1967. XII + 89 Sa.

Mainz Bilim ve Edebiyat Akademisi Eski Doğu Komisyonu tarafından çıkarılan bu eser, Hitit Mahkeme zabıtları üzerinedir ve içinde şunlar almaktadır: Önsöz, Literatur ve Kısaltmalar, Giriş'ten sonra: Bölüm 1.: KUB XIII 35 + XXIII 80 + KBo XVI 62. GAL-U ile babası Ukkura aleyhine dava. Bölüm 2.: Kuniya-SUM'un davası, Bölüm 3.: KUB XIII 33 ve XIII 34 + Bo 1613 + Bo 6025. Bölüm 4.: KUB XXVI 69 ve KBo XVI 60. NAM. RA Metinleri. Bölüm 5.: KUB XXXIV 45 + KBo XVI 63 ve KBo XVI 59. Bölüm 6.: KUB XXXVIII 37. Bölüm 7.: KBo VIII 32. Bölüm 8.: KBo XVI 61. Bölüm 9.: Bo 557 ve Bo 1624. Sihri entrikalar. Bölüm 10.: Yalnız Transkripsiyon olarak elde bulunan metinler: KBo III 15, KUB XXVIII 88 + Bo 6910 Rs., Bo 1417 ve Bo 7661. - İlaveler, Son mülâhazalar: I. Sorgu ya da bilgi almanın nasıl yapıldığı, II. İfadelerin dili, III. Tarihleme, IV. Mahkemelerin siyasal bir yan-amacı var mı?, V. Mahkeme zabıtlarının muhafaza edildiği yer. İndeksler. (A III/1782).

